

K2 καθάρως KATHAROS "PUHDAS" -SANUE (114x)

(päivitelty 22.10.2023)

K KREIKKA <https://gen.fi/k.html>

K2 SANUEET <https://gen.fi/k2.html>

K2 K KAPPA-SANUEET <https://gen.fi/k2-10.html>

K2 καθάρως katharos "puhdas" -sanue (114x)

<https://gen.fi/k2-10-katharos-puhdas-sanue.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Johdanto ja etymologia
2. καθάρως katharos "puhdas" -sanue (114x)
  - 2.1 ἀκαθαρσία akatharsiaa fem. (10x) saasta, siveellinen epäpuhtaus, saastaisuus
  - 2.2 ἀκάθαρτος akathartos adj. (32x) saastainen, epäpuhdas
  - 2.3 διακαθαίρω diakathairoo (2x) puhdistaa (perusteellisesti)
  - 2.4 ἐκκαθαίρω ekkathairoo (2x) puhdistaa huolellisesti, perata puhtaaksi
  - 2.5 καθαίρω kathairoo (1x) puhdistaa, karsia
  - 2.6 καθαρίζω katharidzoo (31x) puhdistaa, tehdä puhtaaksi, pitää puhtaana
  - 2.7 καθαρισμός katharismos mask. (7x) puhdistaminen, puhdistuminen, puhdistus
  - 2.8 καθάρως katharos adj. (27x) puhdas, viaton, vilpitön
  - 2.9 καθαρότης katharotees fem. (1x) puhtaus
  - 2.10 περικάθαρμα perikatharma ntr. (1x) puhdistuksen tulos: roskakasa, tunkio
3. Ekskurssi: κάθαρσις katharsis fem. (0x, LXX 4x) puhdistautuminen
4. Ekskurssi: Αἰκατερίνη Aikateriinee henk. fem.

0. DOKUMENTTEJA

K Kreikka (sivukartta)

<https://gen.fi/k.html>

Analytical Lexicon of New Testament Greek. Revised and Updated.

Hendrickson 2012

Behind the Name

<https://www.behindthename.com/name/catarina>

Concordance to the Novum Testamentum Graece. 3rd Ed. De Gruyter 1987

Greek–English Lexicon of the Septuagint. 3rd Ed.

Deutsche Bibelgesellschaft 2015

Kielitoimiston sanakirja

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/>

Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)

https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi

- Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi.
Finn Lectura 2007 (MLK)
- Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)
- Mozeson, Isaac E.: The Word. The Dictionary That Reveals the Hebrew Source of English. Shapolsky 1989 (Mozeson)
- New Testament in the Original Greek by Ivan Panin.
Book Society of Canada 1934 (kopioi selaimeesi alla olevan linkin osoite)
<https://www.scribd.com/document/644433/Ivan-Panin-The-New-Testament-in-the-Original-Greek>
- uusi painos: Numeric Greek New Testament. Ed. Mark Vedder 2017/2019
- Novum 5. UT selityksin. Kreikan–suomen sanakirja. Raamatun Tietokirja 1984
- Wiktionary (vapaa sanakirja)
<https://wiktionary.org/wiki/Αικατερίνη>

1. JOHDANTO JA ETYMOLOGIA

καθάρως katharos "puhdas" -sanue esiintyy UT:ssa 10 eri sanassa yhteensä 114 kertaa. Katharos-sanasta johtuu myös mm. κάθαρσις katharsis "puhdistautuminen" eli katarsis. Lisäksi kristillisessä kansanetiologiassa Αικατερίνη Aikateriinee -nimi on myös yhdistetty tähän katharos-sanaan. Kielitieteen näkökulmasta yhteys ei kuitenkaan ole selvä.

Mozesonin mukaan katharos-sanan heprealaisena juurena on כָּשֶׁר kasher "olla oikea, sopiva". Tästä puolestaan johtuu uskonnollisten juutalaisten arkielämään ja ruokakulttuuriin suuresti vaikuttava "kosher" eli sopivuus, rituaalinen puhtaus. S- ja t-äänteet ovat tyypillisesti vaihdannaisia, joten teknisesti nämä heprean ja kreikan sanajuuret on helppo yhdistää toisiinsa.

2. καθάρως KATHAROS "PUHDAS" -SANUE (114x)

2.1 ἀκαθαρσία AKATHARSIAA fem. (10x) saasta, siveellinen epäpuhtaus, saastaisuus

- ἀκαθαρσία -ας fem. (10x) saasta, siveellinen epäpuhtaus, saastaisuus
- ἀκάθαρτος < pref. neg. ἀ-, καθάίρω 1x puhdistaa
< καθάρως 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
  - 10x: [Matt23_27](#) +

2.2 ἀκάθαρτος AKATHARTOS adj. (32x) saastainen, epäpuhdas

ἀκάθαρτος -ον adj. (32x) saastainen, epäpuhdas

- pref. neg. ἄ-, καθάίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
- 1. epäpuhdas jumalanpalvelusta varten, saastainen – Ap. t. 10:14
- 2. siveellisesti epäpuhdas, saastainen – Ef. 5:5
- 3. olemukseltaan saastainen
τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα: saastainen henki – Matt. 12:43
- 4. subst. ntr. saastainen esine – 2. Kor. 6:17
- 32x: [Matt10_01](#) +

2.3 διακαθαίρω DIAKATHAIROO (2x) puhdistaa (perusteellisesti)

διακαθαίρω (2x, [Matt03_12](#), [Luuk03_17](#)) puhdistaa (perusteellisesti)

- pref. διά, καθάίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus

2.4 ἐκκαθαίρω EKKATHAIROO (2x) puhdistaa huolellisesti, perata puhtaaksi

ἐκκαθαίρω (2x, [1Kor05_07](#), [2Tim02_21](#)) puhdistaa huolellisesti, perata puhtaaksi

- pref. ἐκ, καθάίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus

2.5 καθαίρω KATHAIROO (1x) puhdistaa, karsia

καθαίρω (1x, [Joh15_02](#)) puhdistaa, karsia

- καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus

2.6 καθαρίζω KATHARIDZOO (31x) puhdistaa, tehdä puhtaaksi, pitää puhtaana

καθαρίζω (31x) puhdistaa, tehdä puhtaaksi, pitää puhtaana

- καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
- 1. jumalanpalveluksen kannalta saastuttavasta sairaudesta – Matt. 8:2
- 2. puhdistaa synnistä – 1. Joh. 1:7

- καθαρίζω ἐν αἵματι: puhdistaa verellä – Hepr. 9:22
 • 31x, [Matt08_02](#), [Matt08_03](#) +

2.7 καθαρισμός KATHARISMOS mask. (7x) puhdistaminen, puhdistuminen, puhdistus

καθαρισμός -οῦ mask. (7x) puhdistaminen, puhdistuminen, puhdistus

- καθαρίζω < καθαρός 27x puhdas
 < כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
- 1. jumalanpalvelusta varten puhdistaminen – Joh. 3:25
- 2. puhdistuminen – Mark. 1:44
- 3. puhdistus (synneistä) – Hepr. 1:3

2.8 καθαρός KATHAROS adj. (27x) puhdas, viaton, vilpitön

καθαρός -ά -όν adj. (27x) puhdas, viaton, vilpitön

- כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä
 > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
 (sydän) – Matt. 5:8, 1. Tim. 1:5
 (astia) – Matt. 23:26
 (vaate) – Matt. 27:59
 (vesi) – Hepr. 10:22
 (omatunto) – 1. Tim. 3:9
 (jumalanpalvelusta varten) – Room. 14:20
- 27x, [Matt05_08](#) +

2.9 καθαρότης KATHAROTEES fem. (1x) puhtaus

καθαρότης -ητος fem. (1x, [Hepr09_13](#)) puhtaus

- καθαρός 27x puhdas
 < כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus

2.10 περικάθαρμα PERIKATHARMA ntr. (1x) puhdistuksen tulos: roskakasa, tunkio

περικάθαρμα -ατος ntr. (1x, [1Kor04_13](#)) puhdistuksen tulos: roskakasa, kaatopaikka, tunkio

- περικαθαίρω 0x, LXX 3x puhdistaa perinpohjaisesti
 < pref. περί, καθαίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas

< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus

3. EKSKURSSI: κάθαρσις KATHARSIS fem. (0x, LXX 4x) puhdistautuminen

κάθαρσις fem. (0x, LXX 4x) puhdistautuminen, **cleansing, purification**

- καθάίρω 1x puhdistaa < καθαρός 27x puhdas
< כָּשֶׁר kasher BH olla oikea/sopiva, toimia oikein, onnistua, menestyä > כֹּשֶׁר kosher PBH sopivuus, rituaalinen puhtaus
- katarsis:
  - 1. (usk.) puhdistuminen, puhdistautuminen
  - 2. (estet.) tragedian puhdistava, vapauttava vaikutus katsojaan
  - 3. (psyk.) jännityksen ja ahdistuneisuuden laukeaminen

4. EKSKURSSI: Αἰκατερίνη Aikateriinee henk. fem.

Αἰκατερίνη henk. fem.

- > Katarina, Katariina, Katri, Kaarina, Kaarin, Karin, Karina, Kaari, Kaisa, Kaisu, Kaija, Kati, Katinka, Jekaterina, Katja, Katri, Katrina, Katrine, Carin, Carina, Riina jne.
- Aikateriinee (Aikatarine) -nimi on kristillisellä ajalla liitetty kansanetymologiassa kreikan katharos- eli puhdas-sanaan. Nimen etymologia on kuitenkin epäselvä.

Behind the Name

<https://www.behindthename.com/name/catarina>

Wiktionary (vapaa sanakirja)

<https://wiktionary.org/wiki/Αἰκατερίνη>